

ISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hónaponta 18 Ft.
Féléves 85 Ft.
Éves 160 Ft.
Külföldre 20 Ft. többlet.
Külföldi postaköltségekkel együtt 24 Ft. többlet.
Egyes mások ára 10 Ft.

Megjelenik minden nap, a hóforduló
évszám utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezse-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vevésére
adására vagy megfuzására más
vállalkozik.
Emlékezők és hirdetések a kiadó
hivatalában intézendők.

XIII. évfolyam 251. szám. Nagyvárad Csütörtök, 1917 november 1.

Hol állhatnak meg az olaszok?

Ezt a kérdést már tegnap fölvetettük és röviden azt feleltük rá, hogy amennyiben a megvert olasz hadsereg a Tagliamento mögött megállani nem lesz képes, föltétlenül föl kell adnia egész Friault és a velencei tartományt, mert ez esetben számára a Garda-tó és Velence közti vonalon erről egy másik védelmi vonal el sem képzelhető. Meg akarjuk most indokolni ezen állításunkat annyival is inkább, mivel most már minden jel arra mutat, hogy a szinte példátlan vereséget szenvedett olasz hadsereg a Tagliamento mögött megállani nem tud.

Az azóta beérkezett jelentések szerint csapataink mindenütt „gyors” előnyomulásban vannak és a karintiai határon betört haderők már a hátát fenyegetik a tagliamento állásoknak.

De meg azt is figyelembe kell még vennünk, hogy az Isonzótól a Tagliamentoig mindössze 50 km. a távolság, mely nagyon is rövid ahhoz, hogy egy ily nagy vereséget szenvedett és a legnagyobb rendellenességben visszaözönlő demoralizált hadsereget meg lehessen állítani.

Ne felejtjük azt sem, hogy a velencei síkságnak a Tagliamento és Isonzo közötti része az olasz műveléstől teljesen mentes, vagyis az olaszoknak teljesen áttekinthető síkságon kellett visszavonulniuk. Az olasz művelési mód csak a Tagliamento túl vezető kesztét, a honos kesztét az olasz síkság egy ritka erdő benyomását teszi az emberre. A Tagliamento egy ferreus folyó, v gyis

olyan, a mely egy roppant széles mederben folyik és normális körülmények között alig hogy egy vízcsepe nuatkozik benne. Összel és tavasszal, amikor az esős időszak illetve a hóolvadás beáll, hatalmasan megdagad és több Km szélességben hőmpolyog rohanó árja tova, az Alpoktól hatalmas kötelegeket hozva magával. De elegendő egy negy nyéri felkötés az ár, hogy a folyót egyszerre megdagassza. A folyónak ezen tulajdonsága miatt a hídépítés igen sokba kerül, amennyiben több Km. hosszan át kell menni a folyó felett azokat építeni. Ez az oka annak, hogy a folyó Gemona és a tengerpart között 80 Km. hosszan csak egyetlen csupán 8 helyen van áthidalva, nevezetesen Latisana, Codriopo és S. Daniele környékén. A folyó áthidalása nagy veszélyesetén a rohanó ár miatt csaknem teljesen lehetetlen.

Ezenken elképzelhetjük tehát azt a kétségbeesett helyzetet, amely itt a folyó partján előállott. A visszavonuló tömegek nyomában mindentől a mi diadalnámoros katonáink üldözik az olasz, neki a megáradt folyónak, mely csak a meglevő hídekon léphető át. Bár igen valószínűnek kell tartanunk, hogy a hosszú háború folyamata alatt az olaszok még sok helyen áthidalták a Tagliamento, de még akkor is több napi időre van szükség, míg az a rettenetes emberáradat itt partot váltottatíhat. Erről az átkelésről még bizonyára igen sokat fogunk hallani majd amikor megtudjuk, hogy mennyi volt a foglyoknak a száma és a zászlóknak mennyisége a Tagliamentoánál! Hogy ez a szám óriási vagy kevés, azt már előre mondhatjuk!

Egy, a Tagliamentoánál hátrább fekvő állás az orszáék határvonal ívelt alakja foly-

tán sem képszelhető el. Ez a határvonal a Garda-tótól kiindulva egy óriási félkörívvel (vben veszi körül a velencei tartományt) húzódik le a tengerig, Gradó környékéig. A frontunk nagyban és egészen ennek a félkörívnek a mentén húzódott végig. Ennek az észak felé domborodó félkörívnek a tetőpontján a Karni-alpesek gerincosa vezet át a Tiliacsi hágó, mely a félkörívét egy kisebb és egy valamivel nagyobb félre osztja. Tudjuk, hogy a keleti kisebb félnek az arcvonala már jócska többé, mert győztes seregeink már a Tagliamento-t is elértek és így a körívnek egyik hurkjában állanak a Plöcken hágó és a Tagliamento torkolata között mintegy 110 km. kiterjedésben, az említett félkörívnek csaknem teljes felelő vonalában. A félkörív nagyobbik, azaz a nyugati felén húzódó fronton egyelőre még csak van.

Az arcvonal itten a dolomitoknak égiszről való körüli kuzódik a Tiliacsi hágótól egészen a Garda-tóig. Az olaszoknak a frontja mögött ezzel csaknem párhuzamosan folyik a Piave folyó, mely a termékeny Belluno és Feltrai síkságával és az ugyancsak termékeny Piave di Cadorei kis lapályával valószínűleg éltető ere a velencei alpesek vad vidékeinek.

Ezen a völgyön át téplálkozik a dolomitokban álló egész olasz arcvonal is az Anaisi, Bolto, Moe, Cordevole mellékvölgyein vezető határvonalon keresztül. Az olasz síkságból Bellunóig vasut is vezet föl.

Egy pillantás a térképre elegendő ahhoz, hogy belássuk azt, hogy a megvert olasz hadsereg az említett körív alatt többé sehoh meg nem állhat, mert ha ezt akár a Livenna akár a Feltrénél erdő könyökben megtörő és dék-keleti irányban haladó Piave avagy a Brenta folyó mentén kísérelés meg, egy-

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.
Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetei és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.
Allandó újdonságok kész női confectioneri alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműek, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.
Telefon 11-09. Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

rást és a királyi ezerny voltan erősen veszélyes-
letre, másképp pedig minden lépés, melyet a
megvert olasz hadak a Tagliamento-tól nyugat
felé ténnek, közelebb hozza őket Arsieró
és Asslegó vidékéhez, a honnét pedig s. in-
tón bármelyik pillanatban megdőlhat az
előretörésünk rejtetes vihára. Az 1916 év
tavaszán itt aratott sikereink csak most
éreztetik igazán hatásukat!

Az Arsierói és Asslegói állásunk egy
egyesen elhelyezett futóhoz vagy bányához
hasonlítható, mely kellemtelenül pártásos
az egész vesztési saktáblát. A saktáblára
az időpont még nem érkezett el, de a várva
várt pillanat rohamosan közeledik. Minden
az ellenség további mozdulatától függ! A
Karni alpezekben megkezdett hadművele-
teink a legközelebbi időben okvellenül ter-
jedni fognak nyugat felé, vagyis röviden
mólván rá kerül a sor a nagy félkörnek a
nyugati felére is.

A helyzet itt is úgy van beállítva, hogy
rövid idő alatt óriási sikereket kell, hogy
elérjünk még pedig kevés véráldozat árán.

Már leszeggettük a tényt, hogy
az Isonzó hadseregnek legalább is
a Garda tó és Venéce vonaláig kell
visszavonulnia, már pedig ha ez a
megvert hadsereg visszavonulása
közben már a Piavét is átlépte, úgy
az egész tiroli olasz frontnak is
pusztulnia kell. Hogy hogyan? azt
majd a jövő mutatja meg, mert a
helyzet az olaszokra nézve föltötte
kritikus.

Erről majd a legközelebbi alkal-
alommal emlékezünk meg.

A király Triestben és Monfalconében.

Budapest, október 31. (Saját tu-
dósítónktól.) Triestből jelentik: Ki-
rályunk 29-én este ideérkezett, a
lakosság viharos lelkesedéssel fo-
gadta. Ugyanezen éjjel a király vi-
haros időben folytatta az útját
Monfalconéba. Utközben az orkán
letépte királyunk autojának tetjét.
A király ennek dacára tovább ut-
azott Monfalcone szomorú látványt
nyújtott. Egy ház sem maradt
épen. A frontra kifelé induló csapa-
tok tisztelegtek a király előtt, aki
visszatért Triestbe.

Az olasz lakosság Svájc felé menekül.

Budapest, október 31. (Saját tu-
dósítónktól.) Zürichből jelentik: A
menekülők ezrei elárasztják Felső-
olaszországot. A vonatok a határ-
zár miatt Comoszig közlekednek,
ennek dacára a menekülők csak
ugy ömlenek Svájc felé

Előnyomulunk a Tagliamento felé.

Az olaszok pánikszerű menekülése.

Budapest, október 31. (Saját tu-
dósítónktól.) Amsterdamból jelentik:
A Tijd a következőket írja: Nem
lehetetlen, hogy az orosz forradal-
om Olaszországra és a Pó síksága
hasonlítani kezd az oláh síksághoz.

Budapest, október 31. (Saját tudó-
sítónktól.) A szióhadiszállásról je-
lentik:

Krausz tábornok hadseregének
Gemona felé való előnyomulása a
san piétrói hidtól veszélyes, amely
a Tagliamento mocsarait vésdi. A ten-
gerpart közelében a mocsaras vidék
akadályozza I. Isonzo hadseregének
előnyomulását.

Budapest, október 31. (Saját tu-
dósítónktól.) A Pester Lloyd hadi-
tudósítója jelenti, hogy Udine el-
foglalása után offenzívánk továbbra
is előrehalad.

Tegnap bevonultak Udinebe Be-

low tábornok német csapatai is. Az
olaszok pánikszerűen menekülnek.
Erre nem volt még példa, hogy
egész rendezett olasz csapatok,
gyalogság, tüzérség és műszaki
csapatok vonulnak fogságunkba.
Sokszor megesik, hogy az ország-
utakon előnyomuló csapataink szá-
mát az olasz foglyok száma, amely
szintén az országuton vonul, meg-
haladja.

A foglyok száma a 130 ezret
meghaladja, a zsákmányolt ágyuk
száma is lényegesen növekszik.
Megállapítható, hogy az olaszok
ágyuparkjuknak felét elvesztették.

A Tagliamento felé való elő-
nyomulásunkban nagyobb ellen-
állásra csak Germonánál. Codro-
iponál számíthatunk, a germonai
erősséget Krausz tábornok hadsere-
gének csapatai már áttörték.

Csapatunk azonkívül Latisano
hidtól ellen is, előnyomulnak.

Elkeseredett harcok dúlnak Flandriában.

Brüsszel, október 31. A nyugati front
ról jelentik:

Nyugati fronton.

Suppecht hájor trónörökös vezérében
neh hadserege. A flandriai harcvonal kö-
zepén tegnap elkeseredett harcok folytak.
Reggel a Houthouwe erdőből egészen a
Komices Iperni csatornáig terjedő arcvonalra
pergőfűz esdült, amelyet a nap folyamán a
Runeától Lencoesmerken és Soanbekkja át
az Ipern felé vezető vasutak között erős
angol támadások követték.

Az ellenség lökésszerűen a Pasangere
helység ellen irányult, amelyet átmenetileg
elvesztettünk. Harc dszt eleredtünk a hatáso-
san összpontosított tüzeiről tűz közreműkö-
dése mellett féktelen támadással a falut is-
mét visszafoglalták és az angoloknak ké-
sőbbi újabb támadásával szemben az egé-
ssen a sötétség beálltáig tartó s erős har-
cokban teljesen megtartották. A falutól ol-
dalt harcoló gyalogságunk és harcászott
géppuskás erdekerek rendkívül ellenőrzött
a feldult és belsáposodott fölésszermesem a
nap folyamán többször megismételt ellensé-
ges támadásokat sikeresen visszaverték és
az átmenetileg elvesztett területet erőteljes
támadással visszaverték az ellenségtől.

Az angolok az Yperntől északkeletre
intézték főtámadások mellett az Yperntől
Gelvelit felé vezető utak mellett is megki-
sérték előnyomulást. Jól irányított tüze-
ségi tűzben az ellenségnek csak gyenge
csapatai nyomulhattak előre, amelyeket gy-
alogságunk és géppuskáink visszavertek. A 4.
hadseregnek a tegnapi harcokban résztvevő
csapatai kitűnően együttműködve az összes
fegyvernemekkel új sikert arattak. Az ang-
lok ismét súlyos, véres veszteséget szenved-
tek azért, hogy bármely sikert értek
volna el.

A német trónörökös hadserege.
Az Oisea Aisne csatorna mentén és a Semia
de Damas arcvonalon a tüzeiről harc te-
nap jelentékenyen megerősödött. A francia
gyalogság télen maradt. A Mass keleti
periján megemmisítő tüzeiről lekötve
tartotta a Somme mellett támadni később
francákat.

A keleti harctéren és a Maesdon arvo-
nalon nincs új ág.

Az Isonzo hadsereg előnyomuló csapa-
tának mozdulatai a karinthiai hegyeken a
vesztőség szandékainak megfelelően foly-
nak le.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Az olasz főhadiszállás Páduában.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az
olasz főhadiszállást Pádua városába helyezték át.

Figyeljen ! !

Mona Lisa fényképész a legszebb fényképeket készíti.
Múterem Nagy Sándor-utca 4. szám.

Nem kerítte el a fegyver-
szónok az sem, hogy a fiktívessé-
ből elő kö-
széponstályt is mennyire sújtja a mai nehéz
helyzet.

Ezek részére is szándékozik ékeket fel-
állítani a város központján, valamely alkalmos
helyen. Erre névben érikkezésbe lép a
köztisztviselőkhöz és a magán tisztviselőkhöz.
Valószínűleg még a től feljárnán ezen öt-
késdőt is megayítják.

Hogy segítsenek a városi tisztviselőkhöz ?

**A tanács három tagot küldött
ki javaslat készítésére.**

A városi tanács tegnap tartott tanács-
ülésén foglalkozott a városi tisztviselők
anyagi helyzetével. Nagyváradi város tör-
vényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlés-
én tudvalevőleg a katonai ügyosztálynak és
az államszolgálati dolgozó intéző ügyosztálynak
mélán jutalmat szavazott meg, utasította a
tanácsot, hogy a többi ügyosztályok any-
agi helyzetének javítására, illetve a fizetés
rendezésére névben tegyen javaslatot.

A városi tanács tegnap ülésén kerdt
megbeszélésre a dolog.

Ha a viszonyoknak megfelelő jutalma-
kat, illetve rendszeret akar a város, erre
legalább is fél millió korona kellene, ha
pedig csak pillanatnyi segítyt adnának,
és nem segítene a tisztviselők helyzetére.

Rizler Károly polgármester véleménye
szerint fővárosi mintára lehetne megoldani a
kérdést. A főbb városi tisztviselőket mind-
képpen lehetne vonni valamely városi mű keze-
lésbe, s az illető állam jövedelméből lehetne
megfelelő anyagi előnyben, jutalomban részesí-
teni. Így a városi pénztárból a fő tisztvisel-
ők helyzetének javítására elő kiadás meg-
maradna s ezzel is jobban lehetne a kisebb
bék helyzetén javítani.

Dr Thury László főügyésznek más vé-
leménye van, mert ez nem felel meg az
egyenlő elbánás elvének. Mindenkit nem
lehet összefüggésbe hozni a városi üzemek-
kel, de azért éppen annyit dolgoznak. A
viszonyok pedig követelik, hogy mindannyi-
nak helyzetét javítsuk. Állami hozzájárulást
nem remélhetünk a fizetésrendezéshez, mi-
kor az állam a saját tisztviselőinek sem
szándékozik a háború alatt a fizetését.

Komlóssy József olyan irányban kíván
intézkedést, hogy a városi tisztviselők, ha
hosszabb ideig szolgálnak egy állásban, ne
mindég abban a fizetési osztályban marad-
janak, hanem a magyabb fizetési osztályba
léphessenek elő.

A hosszú vita végén Szűcs Géza fő-
számvevő indítványozta, hogy egy 3 tagú
bizottságot küldjenek ki, amely a kérdés
tanulmányozása után, terjesztesse elő javas-
latot.

A városi tanács a főszámvevő indítvá-

nyát fogadta el s Szűcs Géza főszámvevőt,
dr Thury László főügyészt és Jurcsikay
Barna tanácsost bízta meg a javaslat elké-
szítésével.

Méhész-estéket rendez a Tiszántuli Méhészegyesület.

**3000 mézosa cukor
méhészeinknek.**

A Tiszántuli Méhészegyesület tegnap
délután Gresinczky Antal kanonok elnök
lete alatt választmányi ülést tartott, amelyen
megjelentek Niedermann Antal ügyvezető
elnök, Vajnovszky Vince főtitkár, dr Hegedűs
Károly, Andrási István, Nemes György,
Mátonffy Zoltán, Bartram Braud, Bily Ist-
ván, Sallágyi Béla, Papp László választmányi
tagok és igen sokan az egyesület tagjai
közül is.

Gresinczky Antal elnök rövid beszé-
lővel átvázolta a megjelenteket és az ülést
megnyitotta.

Niedermann Antal ügyvezető elnök
szabványosan ismertette az egyesület pénzü-
gyét s azokat kedvezőnek mondja. Beje-
lent, hogy október hóban 99 új tag jelelt
kezelt, sikkkel együtt az egyesület taglé-
tszáma 1483-ra emelkedett. Múltáprilisunk
tartja az országos választást által kiadott
s jelenleg az egyesület hivatalos lapjaként
szereplő szaklap áremelését, amely szerint
az eddig 2 koronában megállapított lap ára
a jövőben 3 korona 48 fillér lenne. E ár
emelés következtében elhatározta a választ-
mányi ülés, hogy az 1918. év január 1-től
kerde a Borsodnádi főle „Méhészet”-et ren-
deli meg.

Beszámolt az ügyvezető elnök a sze-
nedi értekezlet és a miniszteri elnök által
döntött eredményéről is. E szerint remény
van arra, hogy az egyesület a kért 3060
mézosa cukrot a sok nehézség ellenére is
meg fogja kapni.

Bejelentette még az ügyvezető elnök,
hogy újban 11 járási szakfeladót jelent-
kezett, akik működésüket már meg is
kezdték.

Dr Hegedűs Károly javasolja, hogy az
egyesület a vasutások között indítson na-
gyobb propagandát, amelyre vonatkozólag
az egyesület abban állapodott meg, hogy
évi működéséről kiadványt készít, amelynek
széleskörű terjesztése által a dr Hegedűs
által felvetett ezme legbiztosabban elér-
hető.

Vajnovszky Vince főtitkár indítvá-
nyozza, hogy az egyesület a Katolikus
Kör Szent László termében rendszeres mé-
hész-estéket, amelyek a méhészet elterje-
désének hatásosan szolgálatába állítsanak.

A választmányi ülés az indítványt el-
fogadta s az esték megtervezésére Gre-
sinczky Antal kanonok elnöklése alatt bi-
zottságot választott.

A választmányi ülés este fél 8 órákor
ért véget.

* **Kitűnő minőségű két női kabát**
(egyik 600, másik 700), továbbá egy el nem
hírt: fiatal emberre való szalon és egy
smoking öltöny eladó Szent János-utca 78.

Mi az a margarin ?

Mikor szombaton kiadták az első mar-
garin adagot, a felfőrdésnek, gunynak,
röhejnek, beszakodásnak és tömegforrá-
sának olyan vihara támadt, hogy felért egy
kis tornadóval. Mindenki versenyzett abban,
hogyan találjon új és lehetőleg osz nevét a
hőfőrdés, selyemfőrdés zsiradékra, elnevezték
„bűdös”-nek, „kukacos”-nak, szidták, gu-
nyolták és használták.

Megkérdeztünk egy gyógyszerdokort, mi
az a margarin? Kérdésünkre így felelt:

— A margarin Amerikából származott
hozzánk, ott készítették eredetileg. A meleg
váró állatok (b. tehen, juh, kecske) zsira-
dék, tehát tisztán állatokból, amelyek friss
fűvel, szénával táplálkoznak s csak a tisztán
visot isszák meg. A margarin tisztán, ha elő
állatból ered, s ramélem, így is van.

Ebből kivonják azt a részt, ami kelle-
metlen hat adhat a vagy tisztán, vagy növé-
nyel szízzal keverve becsatják forgalomba. —
Tápláló ereje egyedül a sertiázzsírval, szén-
hidrátokban éppen annyit tartalmaz (875
százalék.) Elkészítése úgy megy, mint a serti-
ázzsír, tésztába alkalmazva jobb s ha friss,
nem lehet megkülönböztetni attól.

Németországban a háború előtt is gyár-
tották, az 1897. évi január 15-iki törvény
szabályozta a margarin gyártását. Vajjal
vagy szeszmolajjal keverik s a valódi vajtól
nem különböztethető meg. Egy kilogramm
vaj tápértéke 2554, a margariné 2627, tehát
nagyobb s legnagyobb a tápértéke az ész-
szes élelmiszerek között. Csak a szeszem-
ség az oka, hogy a tömeg, amely nehezen
válik meg megszokott eledelétől, gunyolja s
egymással megutáltatni igyekszik ezt a nagy-
értékű tápszert, főképp azért, mert usza az
olaj nincs jól kelekverve s ekkor lent ősz-
szeggyül. És megint ok újabb kifogásokra.
Az értelemeseknek kötelességük volna a tö-
meget felvilágosítani, meggyőzni arról, hogy
a háború idején némi islés engedelményeket
tenni hasznos kötelesség.

Az annexió válság idejéből.

**Miért bukott meg
Fürst Hermann ?**

Fürst Hermann férfitruhakereskedő oszta
is abból a korakból való, amikor Nagy-
várdon nagy farzagra a nagy hőjt követ-
kezett. Ebből az időből maradtak meg a ke-
reskedelem azon rokkantjai, akiket megölt a
pánkrízis.

Tegnap állott vátkes bukással vádoltan
Fürst Hermann a nagyvárad királyi tör-
vényhatóságnak Szóllóssy Gyula elnöklésével
illetékes tanácsa előtt.

A vádlott elmondta, hogy 1912-ben, a
tűkekrízis idején 80.000 korona adóssága s
30.000 korona értékű vagyona volt. Akkor

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett

ékszer és aranyáru készítő műterme

f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

Előnyomulásunk a velencei síkságon.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónktól.) (Hivatalos.) Janó főherceg vezértábornagy szövetséges hadseregei a Tagliamento felső folyásának hegyelben és a velencei síkságon tervszerűen előnyomulnak. A többi herctéren nem volt különös esemény.

A vezérkar főnöke.

A zsák mányolt ágyuk száma ezren felül van.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónktól.) A sajtóállásról jelentik este: Kadseregeink, miután sikeres harcot vívtak az utóvédekkel, közelednek Tagliamentohoz. Palmonovát tegnap megszállottuk. A foglyok száma meghaladja a 120 ezret, az ágyuk száma az ezret.

* Gyászünnepegy a főgimnáziumban. A premonstri főgimnázium ünnepsége november 2-án, pénteken d. e. fél 10 órakor a Katb. Kőr Szent László termében az elhunyt hősek iránt való kegyelet ápolására gyászünnepegyt tart a következő programmal: 1. Himnusz. 2. Hábormú verse, azavalja Bihari Sándor II. o. t. 3. Szentágy: „Oltárrá lett a hősek sírja...”, énekli a vegyeskar. 4. Ünnepi beszéd, mondja Szapok Lórárd dr. tanár. 5. Füzött: Gyászdal, énekli a főgimnázium férfikara. 6. Vörösmarty Mihály: A vén cigány, azavalja Husár Ákos VIII. o. t. 7. Szent. A kegyeletes ünnepegyre az érdeklődő közönséget meghívja a főgimnázium igazgatósága. Beleptőlj nincsen, a hősek sírjainak gondosására a miniszteri rendelet szerint önkéntes adományok helyezhetők a bejártnál állott pernyékbe.

* Az „Üdv hajnala” szerepiőihez. Azok, akik Bihari Ákos „Üdv hajnala” című színdarabjában szerepelni óhajtanak, bemutatkozás céljából szíveskedjenek 2-án, pénteken délután 4 órakor a Katb. Kőr Szent László-termében megjelenni. Az addig jelentkezőknek kívül új jelentkezőknek is elfogadnak; különösen férfi szerepekhez szükség van még vagy 15-20 szereplőre és 20-30 színtestésre. A rendezőség.

* A képezta rekvirálása Bihar megyében. A közlekedési miniszteről tegnap rendeltet érkezett Bihar megye állapítási hivatalához, melyben elrendeli a megye képezta természetének rekvirálását. Az erre vonatkozó utasítások már tegnap elismertek a járási főszolgabírókhoz.

* A zugékezerészek ellen. A magyar eszét és aranyját, ékzser és órák kereskedők nagyváradi helyiosopostja nevében Kolossvéry Sándor ékzserész beadványt intézett a rendőrkapitányi hivatalhoz annak a rájuk nézve kéros állapotnak megszüntetésére, hogy a várost az üzérkedők tömege árasztja el, akik ékzsert vesznek és eladnak, a kávéházakban pedig valószínűleg ékzserbőrszót tartanak. Ez a közönségre is veszélyes, mert értéktelen és rossz árúkkal a várost elárasztják, ami a közönségre nézve is ékzserény kárt jelent. Ugyasintón kéri annak a megszüntetését, hogy a zálogházak, akiknek erre jogosítványuk nincsen, ékzsereseket vehessenek és eladjanak. A rendőrség mindenesetre intézkedni fog az ékzsereszek jogos kérelmének teljesítésére nézve.

* A Népszövetségi Hitelszövetkezet értelmű legelő, hogy az ünnepségre való tekintettel a befizetési nap csütörtök helyett pénteken tartatik meg. A hatodik hadiközség kövények az időkonsza pénzügyi elismervények ellenében átvehető.

* A Nagyváradi Takarékpénztár és Sárreli Takarékpénztár. A tekintélyesebb pénzintézetek későbbnek a háboru utáni nagy körgazdasági feladatok teljesítésére, hogy segítségre legyenek az ország körgazdaságát és pénzügyi újraszervezésére. Nagyváradi legelő és letelekintőly több pénzintézet: a Nagyváradi Takarékpénztár, mint értesülünk, a Sárreli Takarékpénztárral érdeklődésüket létezt. A Sárreli Takarékpénztár Bihar megye egyik legelőbb, legelőbbébb lépéskor nyugvó pénzintézet és az Osztrák Magyar Bank mellőhelye. Amíg egy részről örvendtek a Nagyváradi Takarékpénztár terjeszkedésre a vidékre, az érdeklődésük a Sárreli Takarékpénztár erősségét is jelenti.

* Az idei bortelemésünk. Márkus János hegybíró bejelentése az idei nagyváradi szőlő terméséről. A nagyváradi borsó van 1161 hektárral a hold termő terület, amelyen a folyó évben termelt 13787 hektoliter must, amelynek értéke, csak 300 koronával azonosított hektoliterje, 4136,190 korona. Ezekből eladtak 305 méterterülettel, 78200 korona értékben. A még 64 holdon (koron) kárt. Az új kor minőségű kintő, a mennyiség közepes.

* Felhívás az önkéntes építőnőkhöz. Felhívást tesz az önkéntes építőnők, akik a Bihar megyei körkörösben végzetek tanfolyamot, hogy november 2-án, pénteken délután 5 órakor dr. Fráter Imre igazgató főosztály a Károlyi Ombon ügyben jelenik zsi szíveskedjenek.

* Halálozás. Milotay István Lajos 30-án 3 éves korában meghalt. Temetése 2-án lesz Darócán.

* Az állami erdőfelügyelőség új helyisége. A nagyváradi kir. erdőfelügyelőség hivatalos helyiségét a Schleichert 2. számú házból a Gerlicy utca 4. sz. házába helyezte át.

* Adományok. Natta Jakab Paragi Pál elhunyt anyjától közönségválasz címen 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe a vak katonáknak, mely összeggel az ezen célra indított gyűjtésnek 4593 K 42 fillére emelkedett. — Dr. Imrik Gusztáv szíveskedés és közönségváltásból a térdővárosi katonáknak és az anyja és csecesemővédelmi céljaira 10-10 koronát juttatott hozzánk. Rendeltetést helyre juttatjuk.

* Dr. Fülöp Lajos temetése. A társadalom egyik értékes tagja dőlt ki az évek sorából: a nagyváradi tanácsköteli főispán és országgyűlési képviselő, dr. Fülöp Lajos, aki kiváló szakképzett és szorgalmas férfi volt, tevékenységével általában megbecsülést és emelt el hosszú működése alatt Harmilcot (vagy át volt a nagyváradi kir. főigazgatóval toltok a ez idő alatt minden fejlebbvalójának nagyrabecsülését, mindenkinek tiszteltetését és szeretetét vívta ki. Temetése nagy részvét mellett ma este végbe fogjuk látni. A halottat hácsárral megjelenti a tanácsköteli főigazgató dr. Vacs Bertalan kir. főigazgatóval az élén, ott voltak a premonstri rend tagjai dr. Kovács Lajos igazgatóval, dr. Molnár Imre, dr. Gáton Ákos, Duttai Ákos, Tóth Elek, dr. Miskocsány Jenő dr. Schwiger Ede, dr. Imrik Gusztáv, dr. Frankó Endre stb. A nagydíszű érekeporró: szentmihályi borsosok fedték, a borsos tölésit Imrik S. Zoltán c. kanonok segédlettel végezte. Azon feltették a díszes érekeporró a fekete barokk gyászhalottas kocsira és az imponáló menet az olasz piébanfalempionhoz vonult, ahol ünnepegyes gyász szentmihályi teretben, a szentmihályi végeztével a gyászmenet a templomba ment, ahol az elhunytat a szentmihályi sírhelyen helyezték végő nyugalmára. — A nagydíszű temetést Vaiszler Ádám fia első nagyváradi temetkezési vállalkozás elismertemelő figyelmével és nagy pontossággal rendezte.

* Tanítók figyelmébe. Felhívást a nagyváradi köznevelési tanácsköteli, hogy november hó 2-án, pénteken délután 8 órakor a városi bizottsági teremben tartandó értekezleten pontosan és teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Társaság a köznevelési tanácsköteli melyen az új érekeporrók. Intéző bizottság.

* Temetés. Sipos András helybeli ismert lelkész lánya: Sipos Lujza október hó 30-án, a Bihar megyei körkörösben, hosszas szenvedés és a halotti szentmihályi felvétele után elhunyt 37 éves korában. Temetése ma délután fél 4 órakor a körkörösből a rom. katb. egyház szentmihályi szentmihályi.

* Színészpályára készülőke' és műkedvelőke' tanítói. Gazdy Aranka, a Szigligeti színház tagja. — Ének-mester Vársdy Aladár karnagy. Jelentkezés Uri utca 32, vagy Uri utca 15. I. 6. délután 3 óráig.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

készítési, vagy tisztítási és gőzmosógépek Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi díjat 14-68.

* Német nevelőnő, aki szép bizonyítványokkal rendelkezik, kath. hitű és családias alkalmazást keres. Tájékoztató nyújt dr. Imrik Gusztáv ügyvéd Telefon 416

* Bolthelyiség kiadó 1918. május 1-től a Kosuth-utca 2. számú házban.

* 1-2 egyes szobák a Zöldfa-épületben kiadó. Eltekezhetni ugyanott.

Legújabb füzöket legolcsóbban

Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni

Rákóczi-ut (Korona gyógyszertár mellett)

Leibchenek félárban

:: Telefonszám 827. ::

Kozmetikai műterem
Bémer-tér 3.

Könn maszkör terem urak és hölgyek részére Park szálló bejárata mellett. Ahol minden elhanyagolt szépséghibákat helyrehozunk, szeplős, pattanásos arcot széppé tesz, szemölcsöket és hajszálakat végleg eltüntet. — Ugyanott a legszebb és modern frizurák készülnek. — Hajmosás, ondulálás, hajfestés és manicürzés. Telefon 14-96. Mindennemű piperecikkek árusítása. Vidékre szert utasítással küld.

Sternberg Helén kozmetikusnő.

* Gépmunkást azonnali be-
lépésre keres a Tiszántúli, Szi-
lági Dezso-utca 5.

* Most az ideje a szőrmék festés-
nek, csipkefüggönyök tisztításának, mintá-
utáni festés, férfi- és női ruhák tis-
títása, gyászruhák elrendelése kivételben fes-
tetnek Haltenberger Vilmos kelmefestő s
vegyszerkészítő gyárában Nagyváradon.

Bognár-kerekgyártó felvétetik
az ecztári gazdaságba. Ajánlatot
Kisváros Lipót Nagyvárad címre küldendők.

* A Nagyváradi Hitelbank r.-t.
kötésében működő Nagyváradi Hitelbank
takaréka és megélvezőváltásánál jegyzett
hadikölcsön befizetések igazolásával szolgáló
könyvesek a kapott ismervények ellen-
ben kiszolgáltatnak.

* Egy harmadik polgári osztályú kis-
leányom mellé keresek vidékre okleveles
tanítónőt. Címzem megtudható a kiadóhiva-
talban.

* A Lezámitoló és Jelzőlogbank
Részvénytársaság (Bémer tér 1) közli,
hogy a hatodik hadikölcsön végleges kötvé-
nyei megérkeztek és intézeti pénztáránál a
hivatalos órák alatt, a kiadott pénztári elis-
mervények ellenében átvehetők.

* A Nagyváradi Takarékpénztár
értesíti t. ügyfelet, hogy a hatodik magyar
hadikölcsön kötvényeket az annak idején ki-
adott pénztári elismervények ellenében a
pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

SZINHÁZ

HETI MUSOR:

Csütörtök: Sztambul rózsája. (Bémer-
tér 3.) Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna,
Vigh Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla,
Stoll Béla.

Péntek: Sztambul rózsája. (Bémer-
tér 3.) Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna,
Vigh Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla,
Stoll Béla.

Szombat délután: Hoffmann meséi.
Szombat este: Sztambul rózsája. (Bémer-
tér 3.) Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna,
Vigh Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla,
Stoll Béla.

Vasárnap délután: Vergerék.
Vasárnap este: Sztambul rózsája. (Fő-
szereplők: Sz. Zsigmondy Anna, Vigh
Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla, Stoll
Béla.

Sztambul rózsája
a bemutató szereposztásával.

Ma este ismét Fali Leó kitűnő operett-
jének: a Sztambul Rózsájának kedves, kel-
lemes akkordjai csendülnek fel a szin-
házban.

A pénztár körül még nagy és ólós a
közönség érdeklődése: épp olyan, mint tán
még fokozottabb, mint amikor a bemutató
előtt volt, mert most már maga a közön-
ség az, amely a legintenzívebb reklámozást

biztosítja: az egyik szűfolt hús közön-
sége garanciálja a másikat és az teszi
természetesen, hogy a bérlésnél is elő-
adásokra még erősebb a roham a pénztár
ellen.

Ma, csütörtöktől kezdve a Sztambul ró-
zsája bérlésnél is kerül színpadra és bár a
publikum már most valamennyi a heti bérlés-
nél is előadás híve, számára már most
szűfolt híveket jövendől, az igazgatóság a
bérlők jopalt, minden előadást megelőző nap
déli tíz óráig tartja fenn.

A Sztambul rózsájának ma esti előadása
keretében lép fel Vigh Manó, aki Mí-
dilli bíró szerepében, betegsége után az es-
tén először ismét a közönség.

Konduktőr Góllt Sz. Zsigmondy Anna
játékában, Ahmed szerepében Bihari Sándor
lép fel, Müller Flórián Tompa Béla játéka,
az egész Szabó Gyula, Harsal pasát pedig
Stoll Béla.

Szóval ma és a hét még hátralévő nap-
jain, a Sztambul rózsájának bemutató szű-
reposztásában kerül színpadra a kitűnő ope-
rette.

A délutáni előadások. Szombaton
délután a Hoffmann meséi kerül színpadra, a
hármas női szerepben Kovács Margittal. Va-
sárnap délután megismétli a színház Góll
Sándor és Péter Árpád kitűnő drámáját a
Vergerékkel. Hivatalos Matiskával a fő női
szerepben.

UKRANIA
mozgó-
színház

Csütörtök, péntek
Szenzációs új műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 6 órakor kezdődnek.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Csütörtök, péntek
A fővegt nő
történet 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 6 órakor kezdődnek

Meghívó.

A Sárréti Takarékpénztár-Egylet
1917. évi november hó 11-ik nap-
ján délelőtti 11 órakor Berettyóuj-
faluban saját üzlethelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyen való megjelenésre a t.
részvényesek ezenel tisztelettel
meghívataak.

Tárgysorozat:

1. A Nagyváradi Takarékpénztárral lé-
tesítendő érdekkörösség megállapítása fe-
letti határozathozatal.
2. Az alapszabályok 36. §-ának a sza-
kasz számával való megjelölés a nyomtat-
ványokban, továbbá a 36., 42., 47. és 48. §§-ok
megváltoztatása.
3. Egy igazgatósági és egy felügyelő-
bizottsági tag választása.

K. It Berettyóujfaluban, 1917. évi októ-
ber hó 30-án.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 20. §-a értelmében a köz-
gyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gya-
korolhatja, aki részvényét szelvényeivel együtt a
közgyűlés megnyitásáig az intézet pénztáránál le-
teszi.

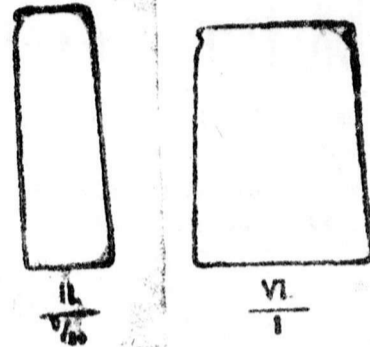
VIGADÓ
mozgó-
színház

Csütörtök, péntek
Tatárjárás
operett 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 6 órakor kezdődnek.

NYILTTÉ.

HETI ARJEGYZÉK:

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények

leszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel	6.-
Mély és lapos tányér finom porcellán	70.-
Csemegés kis	8.-
Tésztástál 6 személyre	8.-
Sültestál 6 személyre	8.-
Főzelékstál 6 személyre	3.-
Salátástál 6 személyre	8.-
Levesesfazék 6 személyre	4.-
Mártásos csésze 6 szem.	1.-
Sótartó fogvájós 6 szem.	1.80
Vizes kancsó 6 személyre	8.-
Vizeskészlet színes finom festéssel	4.-
Boroskészlet színes	4.-
Söröskészlet színes	4.-
Liköröskészlet színes	4.-
Befőtteskészlet kristály fehér	4.-
Majolika cukortartó diszes	4.-
Majolika vizeskancsó színes	4.-
Feketes gyermek készlet	8.-
Kávés gyermek készlet	8.-
Majolika állvány színes	6.-
Teáskészlet színes aranyozással	10.-
Kávékészlet színes aranyozással	10.-
Feketes készlet színes aranyozással	12.-
Mosdókészlet színes roccoco	12.-
Majolika fali sőtartó színes	8.-
Majolika fűszertartó nagy	3.-
Majolika fűszertartó kicsi	1.-
Porcellán fehér teáskanna	2.-
Porcellán fehér kávéskanna	2.-
Porcellán fehér teáscsésze	80.-
Porcellán fehér kávécsésze	80.-
Porcellán fehér gyümölcstányér	80.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	50.-

Konyha berendezési főzőedé-
nyek. Evőeszközök. Lámpa-
árak. Tükrök Képektervezés.
:: Ablak üvegezés. ::
Áraink viszonteladókknak is
érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán lámpa és táblaüveg
nagykereskedés.
Nagyvárád, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszereplők: Földes szerkesztő
Dr. KRÜGER ALADÁR Dr. PAPP BÉLA

499-1917 v. gr. szám.

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szálltató, hidegtől

kifujt

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségére és hatásaira nézve felülmúlja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szer bőrbérlés és sör, továbbá izzadó, fényes, zsíros (miteres) atkás arcra naponta, ahányszor szükséges, gyaptra öntött folyadékkal megőröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lebelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen értelmetlen készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ára üvegenként 2 K.

Ezen szerék kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramofonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtnak.

**Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanulóknak
leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Beraktározás!

Áruk, szőlők, termények stb. rövidebb-hosszabb idejű beraktározására megfelelő helyiségek, ezek kívül boros és száraz pincék, istállók, kocsisznek is állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tiszta és betörés ellen biztosítjuk. Kiszélesített felvilágosítás szolgál a

**Fekete Sas és Zöldfa
Készvénytársaság
beraktározási osztálya.**

Iroda: Sas-pincse, 24. számú lépcső.

!! Telefon 14-00. !!

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papirokra.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a nagyváradai közjársztörvényeknek 1913. évi tp. II. 436-4. számú végzése következtében dr. Sanyógh Pál és dr. Kis Gyula ügyvéd által képviselt B. h. m. p. v. e. i. t. o. t. á. r. a. 358. kor. s. jár. arajóig 1913. évi december hó. 15. én fogantottott kiellgítési végrehajtás útján le. és felülfoglalt és 2300. koronára becsült következő ingóságok, u. m.: sártecsék, szarvas-malbak stb. n. illános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a margittai közjársztörvény 1917. ik. évi Pk. 3131-7. sz. végzése folytán 358. kor. tökesövetelés, ennek 1912. évi okt. hó. 1. napjától járó 6. százalékos kamatai, egyharmad aráz. válódij és eddig becszesen 104. kor. 35. filléres bírólag már megállapított költségek arajóig, Micskén Inasdi megartására 1917. évi nov. hó. 9. napjának ó. 9. órája határidőül kitűzöttik és ahancz a venni szándékozók ezenel oly meglegy-sés l. hivataknak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § értelmében közpénzárverés mellett a legelőbbek ismétnek, szükesség esetén Beesáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kiellgítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Margitta, 1917. évi okt. hó. 19.

Jóny Lajos
közjársztörvény. végrehajtó.

ESZAK LIDIA

**Elsőrendű
szőszalon**

**NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.**

Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Sziliget-színház
szővésznőinek egy-
déli közbeállítóje.
Tisztításokat és átke-
ltéseket elvállalunk.
Fűzők mérték után a
legelőbb idő alatt
elkészítetnek.

Vas és rézagyak

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
agybetétek: összehajtós
agyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nél Körös-utca 11.

Telefon szám: 558